

שבת קלד: (המשנה) עד קלה. (5 מהסוף)

ביאורי מושגים

תינוק שנולד ל9 חודשים נחשב בר קיימא, תינוק שנולד ל7 חודשים נחשב בר קיימא אבל צריך לחכות 30 יום כדי שיצא מתורת נפל. תינוק שנולד ל8 חודשים נחשב כמת. לרפואה כיום עדיין אין הסבר מדוע 7 חודשים נחשב חי ו8 חודשים נחשב מת.

משנה

1. מותר לרחוץ תינוק לפני ואחרי המילה במים חמים.
2. מותר לזלף ולא לרחוץ בכלי.
3. ר"א בן עזריה: מותר גם לרחוץ ביום השלישי.

על מה מוסב סעיף 2 הדורש זילוף ולא רחיצה:

ר"י ורב"א: על עצם ההיתר לרחוץ - מותר לרחוץ רק בדרך של זילוף.

רבא: על ההיתר לרחוץ ביום השלישי - **ת"ק:** ביום המילה מותר לרחוץ, ביום השלישי מותר רק לזלף.
ראב"ע: מותר לרחוץ אפילו ביום השלישי.

לשון המשנה מסייע לר"י ולרב"א.

הברייתא מסייעת לרבא.

קושיה: אם ההיתר מוגבל רק לאבר - מה החידוש שיש בהיתר רחיצת תינוק נימול - הרי רב התיר לרחוץ כל פצע במים חמים?

תשובה: החידוש הוא שמותר לרחוץ במים שהוחמו בשבת עצמה.

בא"י הסתפקו האם מותר לרחוץ את כל גופו של התינוק הנימול או רק את האבר עצמו.

רב ושמואל נחלקו בעניין רחיצת וסיכת מכה בשבת: **רב:** מותר לרחוץ ולסוך שמן ישירות על המכה. **שמואל:** אסור לרחוץ ולסוך ישירות, יש לשים מים מעל הפצע כך שיגלשו לפצע עצמו. - מאחת הברייתות מוכח כשמואל.

ר' יוחנן: להלכה מותר לרחוץ את כל הגוף במים שהוחמו בשבת ואפילו ביום השלישי למילה.

אסור לשים על מכה חתיכות קטנות של בגדים חדשים - כיוון שיש בהן רפואה, מותר לשים על מכה חתיכות קטנות של בגדים ישנים - כיוון שהן רק מונעות זיהום.

ברייתא

'ערלתו' - רק ודאי דוחה את השבת, אבל - ספק - לא דוחה. נולד בין השמשות - לא דוחה. טומטום - לא דוחה. אנדרוגיניוס - ת"ק: לא דוחה, ר' יהודה: דוחה.

נולד מהול:

ת"ק: ביום חול - ב"ש: צריך להטיף ממנו דם. ב"ה: לא צריך להטיף ממנו דם. בשבת - לפי כולם: אין להטיף דם.

רשב"א: ביום חול - לפי כולם: צריך להטיף דם.

ר"א הקפר: ביום חול - לפי כולם: צריך להטיף דם. בשבת - ב"ש: צריך להטיף ממנו דם. ב"ה: לא צריך להטיף ממנו דם.

מה בא 'ספק' ללמד: תינוק שנולד אחרי 8 חודשים - הוא בחזקת מת ואין למולו בתורת ודאי, תינוק שנולד אחרי 7 חודשים - הוא בחזקת ولد ויש למולו. תינוק שאנו מסופקים אם הוא בן 7 או 8 אין למולו בשבת.

דעת רשב"א:

א. במה נחלקו ב"ש וב"ה:

גר שנימול כשהוא גוי: ב"ש: חייב הטפה, ב"ה: לא חייב.

ב. האמוראים נחלקו בדעת רשב"א לגבי הטפה בשבת:

רב יוסף ורב אדא בר אהבה: החיוב הוא בתורת ודאי - לכן יש להטיף בשבת.

רבה:

עצם החיוב הוא בתורת ספק - לכן אין להטיף בשבת.